

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.пс.н. Снежана Евлогиева Илиева,
СУ „Св. Климент Охридски“, катедра „Социална, трудова и педагогическа
психология“, член на научно жури съгласно заповед №4381з-442/04.05.2016 г. на
Ректора на Академията на МВР

ОТНОСНО: Обявения в ДВ бр. 10 от 05.02.2016 г конкурс за доцент по област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.2. „Психология“, научна специалност „Психология на дейността“, учебни дисциплини „Професионална/полицейска психология“, „Организационна психология“, „Психология на управлението“, „Криминална психология“ и „Психология на разузнавателната дейност“

1. Общо описание на представените за рецензиране трудове

Единствен участник в обявения конкурс за доцент за нуждите на катедра „Психология и управление на полицията“ на Факултет „Полиция“ е д-р Валери Денев Тодоров. В конкурса за рецензиране са включени една монография „Убеждаване и оказване на влияние“ с обем от 239 страници, едно учебно пособие „Водене на разговор и изграждане на доверие“ с обем от 95 страници и 10 статии. Общият обем на рецензираните 12 публикации е 586 страници. Наред с предоставените за рецензирани публикации д-р Валери Тодоров е автор на учебно-методически разработки и множество статии и доклади от конференции, които са от други сфери на психологията, несвързани с конкурса.

В монографията „Убеждаване и оказване на влияние“ д-р Валери Тодоров разглежда ролята на ненасилственото влияние и обособява основните принципи на убеждаване. Изведените от него теоретични постановки са подходящо илюстрирани с практически примери и се отнасят както към цялостния процес на убеждаване и оказване на влияние, така и конкретно към полицейската дейност. Аргументират се 11 основни принципа на убеждаване, като шест от тях са приети за установени и класически принципи в психологията на убеждаването в резултат от трудовете на Р. Чалдини. Авторът не се ограничава само до тези принципи, а интерпретира още пет принципа въз основа на постиженията на други изследвания в психологията.

Учебното пособие „Водене на разговор и изграждане на доверие“ допълва и разширява изследователската и приложно-практическата насоченост на автора в сферата на комуникацията.

Статиите, посочени в справката за участие в конкурса, са насочени към имиджа на полицията в обществото, към съвременните тенденции в психология на тероризма и към организационните предпоставки за неетично поведение на полицаите.

Останалите публикации, които не са включени за рецензиране в конкурса, се отнасят до имиджа и нагласите към науката, нейното публично възприемане, самооценката в начална училищна възраст, описанието на личността в българския език. Цялостното творчество на кандидата свидетелства за дълбок и траен научно-изследователски интерес предимно в психология на личността и социална психология.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Д-р Валери Тодоров е завършил специалност „Психология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1992 г. и оттогава до момента има богат практически опит в различни области на психологията, предимно психология на личността и социална психология. Интересът му към научноизследователска и преподавателска дейност е траен, както и съществена част от кариерата му е на научен сътрудник в Института по психология на МВР, което му дава възможност да разработва научно-приложни проекти и изследвания, приложими в системата на МВР.

Основният труд, с който д-р Тодоров участва в конкурса за доцент, е монографията „Убеждаване и оказване на влияние“. В съдържателно отношение тя представлява опит да се систематизират основните принципи за оказване на влияние и да се посочат примери и техники за тяхното прилагане. Авторът дава ценни практически насоки относно прилагането на различни походи и практики за убеждаване в процеса на междуличностно взаимодействие и комуникация. От съществено значение е подчертаването именно на ненасилствената природа на влиянието и убеждаването, като едновременно с това се отчита приложимостта на тези принципи в различни сфери на човешкото взаимодействие и особено в професии, в които ненасилственото влияние е съществена характеристика на успешното им изпълнение.

Учебното пособие „Водене на разговор и изграждане на доверие“ разглежда друг аспект от комуникацията и социалното взаимодействие между хората. Авторът се стреми не само да опише процеса на водене на разговор, като това е приложимо за ред

професии, свързани с работа с хора, но и дава ред практически насоки за подобряване на комуникативните умения на личността.

Д-р В. Годоров проучва организационните предпоставки и фактори за неетично поведение на полицейски служители, като за целта се базира на подхода на организационната култура. Адаптираният диагностичен метод за оценка на неетичното поведение е приложим за идентифициране на източниците, предпоставките и проявите на такъв тип поведение и съответно за превенцията на злоупотребата с правата и привилегиите на службата.

Проучването на организационния имидж на полицията е друга основна насока в трудовете на кандидата (Публикации № 10, 11, 12). Конструирани са изследователски инструментариум за измерване на социалното приемане на полиция и за установяване на имиджа на полицията в обществото. Очертани са проблемните области в работата на полицията и са дадени практически препоръки за подобряване на нейния имидж.

Другите съществени трудове, които са както теоретично обосновани, така и се основават на емпирично изведени резултати, са в областта на проучване на социалните стереотипи. Очертани са както особеностите на националните стереотипи, така и междукултурните сходства и различия в стереотипите (Публикации 6, 9).

Разработените научни трудове са в съответствие с педагогическата дейност на кандидата и отговарят на профила на дисциплините, по които е обявен конкурса, а именно „Професионална/полицейска психология“, „Организационна психология“, „Психология на управлението“.

3. Оценка на научните постижения и приноси в предложените за рецензиране трудове

Цялостната ми оценка за научните трудове на кандидата се основава на разработваните от него проблемни области, на проведените емпирични изследвания и на установените закономерности, които са приложими в практиката и са релевантни за системата на МВР.

На първо място държа да подчертая приносите му в изследване на организационни фактори и предпоставки, определящи ефективността на работата на полицията, като проучване на обществения имидж, причините за неетично поведение и респективно превенцията на такъв тип поведение. Създадени са инструменти за диагностициране и оценяване, които са работещи в практиката и могат да се използват с цел подобряване на организационното функциониране.

Разработените от автора трудове в областта на комуникацията и междуличностното влияние разкриват уменията му да систематизира и да опише на разбираем език основните принципи и начини за осъществяване на ефективна комуникация и доверие в процеса на работа. Представени са конкретни практически насоки и стъпки в процеса на оказване на влияние, убеждаване, водене на разговор и изграждане на доверие, които могат да бъдат лесно усвоени от обучаемите и директно приложени с цел подобряване на професионалните умения на полицаите.

Налице са приноси в проучване на социалните стереотипи и на националната идентичност, като се прилага многомерно скалиране.

Представената научна продукция може да бъде обхваната в няколко групи приноси:

- в извеждане на принципи и методи за подобряване на комуникативната компетентност и умения, присъщи за ред съвременни професии и особено необходими за професионалната квалификация на полицейските служители;
- в конструирането на методи и в психодиагностиката на личността;
- в проучване на националните и социалните стереотипи и националната идентичност;
- в проучване на организационния имидж на полицията;
- в установяване на предпоставките за неетично поведение на служителите в системата на МВР;
- в проучване на предпоставките и причините за въвличане в терористична дейност.

Авторът има общо 296 цитирания на публикациите на английски език.

4. Лични впечатления за кандидата

Впечатленията ми за кандидата са индиректни, въз основа на неговите публикации и научноизследователската му дейност. В професионалните кръгове д-р Валери Тодоров се е утвърдил като експерт в областта на психодиагностиката, конструиране на изследователски инструментариум, прилагане на статистически методи в психологическите изследвания, многомерно скалиране. Наред с това неговите интереси и публикации са в сферата на социалната и организационната психология, като имат пряк ефект за подобряване на комуникацията и взаимодействието в процеса на работа. Д-р Валери Тодоров има както научноизследователски постижения, така и научно-приложни трудове, които допринасят за изграждане на професионална и комуникативна компетентност на служителите.

5. Заключение

Предоставените за рецензиране научни трудове, както и цялостната научна продукция на д-р Валери Тодоров ми дават пълно основание да предложа на уважаваното научно жури да бъде избран да заеме академичната длъжност „доцент“ в катедра „Психология и управление на полицията“ на Факултет „Полиция“ на Академията на МВР по област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.2. „Психология“, научна специалност „Психология на дейността“, учебни дисциплини „Професионална/полицейска психология“, „Организационна психология“, „Психология на управлението“, „Криминална психология“ и „Психология на разузнавателната дейност“.

10.06.2016 г.

Проф. д.пс.н. Снежана Илиева